

Omanikud Owners

13. sajandi teisel poolel märgitakse Vihula küla kuuluvat suurmaaomanik Eilardile. 14. Sajandi kohta pole andmeid teada, aga tõenäoliselt valitsesid siinseid alasid ülal mainitud Eilardi järglased.

Historical records indicate that in the second half of the 13th century the village of Vihula belonged to a great landowner called Eilard. There are no records from the 14th century, but most likely the area of Vihula was controlled by Eilard's descendants.

1402 Bertold ja Wolmar von Wrangel

1464 Bartolomäus Virke

1501 Hans von Lode

1528 Simon von Lode

1533 Johan Weckebrod

1581 Godthart Weckebrod

1593 Godthart Weckebrod jun

1605 Melchior Hellfreich

1620 Bernhard Hellfreich

1635 Johann Georg Hellfreich

1674 Bernhard Johann Hellfreich

1683 Gustav Bernhard von Hellfreich

1733 Mrs Gustav Bernhard von Hellfreich

1758 Gotthard Wilhelm von Hellfreich

1772 Gotthard Johann von Hellfreich

1810 Alexander Wilhelm Ernst von Schubert

1842 Alexander von Schubert

1866 Julius von Schubert

1880 Carl von Schubert

1912 Sergei Karl Berend von Schubert

1949 Koidula kolhoos (*Koidula kolkhoz*)

1976 Viru kolhoos (*Viru kolkhoz*)

1991 Vihula Mõis AS (*Vihula Manor Ltd*)

Sündmused Events

1208-1227 Võõrvallutus, ristiusustamine

1208-1227 Foreign conquest, christianisation

1240 Vihula Küla esmamainimine

1240 First mention of Vihula village

1224-1558 Eesti ala valitsevad Saksa ordu Liivimaa haru, Tartu piiskop, Saare-lääne piiskop
1224-1558 Estonian territory ruled by the Livonian order, Bishop of Tartu and the bishop of Ösel-Wiek.

1501 Vihula mõisa esmamainimine

1501 First mention of Vihula Manor

1557-1583 Vene võim Ida-Eestis
1557-1583 Russian rule in eastern Estonia

1561-1611 Poola võim Lõuna-Eestis

1561-1611 Polish rule in southern Estonia

1559-1645 Taani võim Saaremaal
1559-1645 Danish rule in Saaremaa

1558 – 1583 Liivi sõda

1558 – 1583 Livonian War

1558-1710 Rootsi võim
1558-1710 Swedish rule

1568 Mainitakse ürikutes Vihula mõisa vesiveskit

1568 First mention of Vihula water mill

1700 – 1721 Põhjasõda

1700 – 1721 The Great Northern War

1710-1917 Vene Impeerium
1710-1917 Russian Empire

1807 Vihula mõis pannakse sundoksjonile

1807 Vihula Manor is put on auction

1810 Alexander von Schubert saab Vihula omanikuks

1807 Alexander von Schubert becomes the owner of Vihula

1918-1940 Eesti Vabariik
1918-1940 Estonian Republic

1919 Maareform, mõisate riigistamine
1919 Land reform, expropriation of manors

1939 Umsiedlung, von Schubertid lahkuvad

1939 Umsiedlung, von Schubert family leaves

1940 Nõukogude võim
1940 Soviet rule

1941-1944 Saksa võim
1941-1944 German rule

1944-1991 Nõukogude võim
1944-1991 Soviet rule

1991 Eesti Vabariik
1991 Estonian Republic

Vihula mõisa ajalugu History of Vihula Manor

Vihula ala asustamine on toimunud juba varasel metalliajal. Maastikus kõrgemal kohal paikneva mõisasüdamete piirkonnast on leitud noorema rauaaja matmispaik, ning lisaks ka leide vanemast rauaajast ja nooremast pronksiajast.

Eesti ala kirja pandud ajalugu algab 13. sajandil. Sellest perioodist pärinevas Taani hindamisraamatus on ära märgitud ka Vihula. Selle üriku kohaselt on Vihula omanikuks olnud sel ajal keegi Eilardi nimeline isand, kuninglik pealik aastatel 1275-1279, kellel olnud mitmeid maavaldusi Harju- ja Virumaal.

Mõisana mainitakse Vihulat esmakordselt 1501. aastal, ent tõenäoliselt on ta sellisena välja kujunenud juba varem. 14. sajandist ei ole teada allikalisi andmeid Vihula kohta, ent tõenäoliselt on küla sel ajal kuulunud mõnele ülal mainitud Eilardi järeltulijale. 15. sajandi alguses on omanikeks von Wrangelid, kelle esiisaks ongi peetud suurmaaomanik Eilardit.

15.-16. sajandil vahetas Vihula korduvalt omanikke. Sellest perioodist ülevaate saamise muudab keerukaks ajaloolise materjali vähesus. Omanikeks on aga enamasti Eesti alal tuntud ja võimsate aadlisuguvõsade esindajad. Lisaks mainitud Wrangelitele ka von Loded. Odward von Lode saabus Eesti alale 1197. aastal Taani kuninga Kanut VI juhitud ristiõja käigus. Von Lode perekond kujunes juhtivaks aadlisuguvõsaks järgnevateks aastasadadeks.

16. sajandi esimesel poolel müüs Simon von Lode Vihula mõisa Johan Weckebrodile. Weckebrodid olid Vihula omanikeks rohkem kui poole sajandi vältel, ent nende puhul on tegemist pigem tundmatu suguvõsaga, mis 17. sajandil sootuks hääbus.

Von Hellfreichide valduses oli Vihula rohkem kui 200 aasta vältel (1605-1810). Von Hellfreichid olid Saksamaalt Württembergi aladelt pärit suguvõsa, kelle osad liikmed siirdusid üle Poola alade Eestisse. Esimeseks Vihula omanikuks sellest suguvõsast on Melchior von Hellfreich, kes oli Poola teenistuses Königsbergi linnuse pealikuks. Ametialase tegevusega omandas ta suuri maavaldusi Pärnu kandis. Vihula mõisa sai ta enda valdusesse abielludes Vihula viimase pärija Brita Weckebrodiga.

Hellfreichide aeg Vihulas sai ümber 1807. aastal, mil mõis pandi sundoksjonile ja selle ostis Aleksander von Schubert. Schubertid pärinesid Elbingist Lääne Preisimaalt ning nad on peamiselt silma paistnud poliitikute, sõjaväelaste ja teadlastena. Aleksander von Schuberti isa oli pastor ja teenis hiljem tsaar Paul I õukonnas nõunikuna.

Majanduselu tõhustamiseks ja sissetulekute suurendamiseks hakati suuremat rõhku panema viinapõletamisele ja karjakasvatusele. Schubertite ajal tõusis Vihula taas jalule ja toimis efektiivselt kuni mõisate riigistamiseni. 1919. aastal jäeti osadele mõisnikele õigus mõisasüdamesse elama jääda. Nii läks ka Vihulas ja seda õigust Schubertid kasutasid, lahkudes Eestist alles 1939. aastal.

The area around Vihula first became inhabited as far back as the Bronze Age. A burial ground dating back to the late Iron Age as well as findings originating from the early Iron Age and late Bronze Age have been discovered in the territory of the manor, at higher points in the landscape.

The recorded history of Estonia goes back to the 13th century. In a Danish evaluation book originating from that period, Vihula was also mentioned. According to this important historical record, Vihula was then owned by a nobleman called Eilard who was a royal chieftain from 1275 to 1279 and had several other land possessions in the counties of Harju and Viru.

Vihula was first mentioned as a manor in 1501, but most likely it had developed into a manor before that. There are no historical records of Vihula in the 14th century, but the village probably belonged to a descendant of the great landowner Eilard during that period. By the beginning of the 15th century, the area had transferred to the possession of the von Wrangels, who are also believed to have been descendents of Eilard.

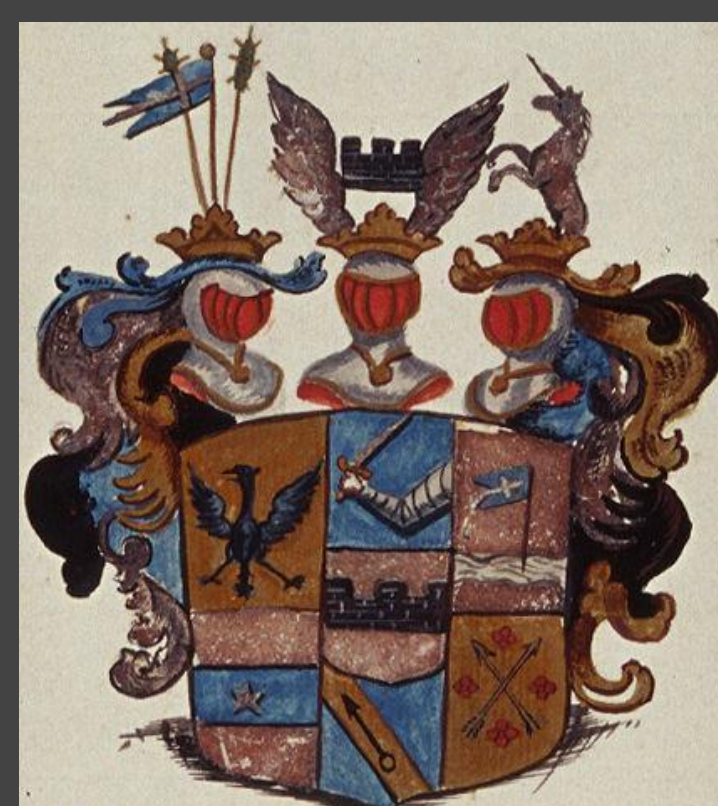
In the 15th and 16th centuries, Vihula changed ownership repeatedly. The owners were mostly representatives of powerful and well-known noble families. In addition to the Wrangels, it also belonged to the von Lode family. Odward von Lode came to Estonia in 1197 during a Crusade against the pagan Estonians led by King Canute VI of Denmark. The von Lodes developed into a leading noble family in Estonia that lasted hundreds of years.

In the first half of the 16th century, Simon von Lode sold Vihula Manor to Johan Weckebrod. The Weckebrods owned it for more than half a century, but they were a rather little-known family that disappeared altogether in the 17th century.

Vihula was in the possession of the Hellfreichs for more than 200 years, from 1605 to 1810. The Hellfreichs were a family originating from the area of Württemberg in Germany. The first owner of Vihula from this family was Melchior Hellfreich, who served Poland as the chief of Königsberg Fortress. During his professional service, he acquired significant land possessions in the area of Pärnu. He gained possession of Vihula Manor by marrying the last heiress of Vihula, Brita Weckebrod.

The Hellfreichs' reign in Vihula ended in 1807 and in 1810 the manor was sold at an auction to Aleksander von Schubert. The Schubert family descended from Elbing in West Prussia and they mostly stood out as politicians, military men and scientists. Aleksander's father was a pastor who later served as a counsellor in the court of Tsar Paul I.

In order to improve the financial situation of the estate and to increase its income, greater emphasis was placed on the distillation of spirits and cattle farming. While under the ownership of the Schuberts, Vihula began to flourish again and operated efficiently until the nationalisation of the manors. In 1919, some manor owners were granted the right to continue residing there. That applied also to Vihula and the Schuberts made use of this right, leaving Estonia only in 1939.

Von Wrangelite suguvõsa vapp
Coat of arms of the von Wrangel family

Von Lode suguvõsa vapp
Coat of arms of von Lode family

Von Hellfreichi suguvõsa vapp
Coat of arms of the von Hellfreich family

Von Schubertite suguvõsa vapp
Coat of arms of the von Schubert family